

Lupaus

”Abraham oli tullut vanhaksi ja ikääntyneeksi, ja Herra oli siunannut häntä kaikin tavoin.” (1. Moos. 24:1.)

Avaintekstit:

1. Moos. 22;
Hepr. 11:17;
3. Moos. 18:21;
Joh. 1:1-3;
Room. 5:6-8;
1. Moos. 23-25;
Room. 4:1-12.

Lopulta Saara Jumalan lupauksen mukaan synnytti Abrahamille pojan tämän vanhoilla päivillä (1. Moos. 21:2), ja Abraham antoi pojalle nimen lisäk (ks. 1. Moos. 21:1-5). Abrahamin kertomus ei kuitenkaan pääty tähän, vaan se jatkuu saavuttaen huippukohtansa siinä, kun Abraham vie poikansa Morian vuorelle uhrattavaksi. Lisäk kuitenkin korvataan oinaalla (1. Moos. 22:13), joka oli merkki Jumalan sitoutumisesta siunata kansoja Abrahamin siemenen kautta (1. Moos. 22:17, 18). Tuo siemen oli tietysti Jeesus (Ap. t. 13:23). Siksi tässä hämmästyttävässä (ja jollakin tapaa hämmentävässä) kertomuksessa paljastetaan lisää pelastussuunnitelmasta.

Olivatpa tämän tapauksen hengelliset opetukset millaisia tahansa, kokemuksen on täytynyt järkyttää Abrahamin perhettä, eikä Abrahamin tulevaisuus näytä selvältä. Saara kuolee Morian vuoren uhrin jälkeen (1. Moos. 23) ja lisäk pysyy naimattomana.

Abraham tekee aloitteen taatakseen, että ”oikeanlainen” tulevaisuus jatkuu hänen jälkeensä. Hän järjestää pojalleen avioliiton Rebekan kanssa (1. Moos. 24), joka synnyttää kaksi poikaa (1. Moos. 25:21-23). Abraham itse menee naimisiin Keturan kanssa, joka synnyttää hänelle monia lapsia (1. Moos. 25:1-6). Tällä viikolla seuraamme Abrahamin elämää aina hänen kuolemaansa saakka (1. Moos. 25:7-11).

21.5. Katastrofiavun päivä
Tämä tutkistelu on sapatiksi 21.5.2022

MORIAN VUORI

Lue 1. Moos. 22:1-12 ja Hepr. 11:17. Mikä oli tämän koetuksen tarkoitus? Millaisia hengellisiä opetuksia tästä tapahtumasta löytyy?

Ensimmäisen Mooseksen kirjan 22. luvusta on tullut maailmankirjallisuuden klassikko, joka on innoittanut teologeja, filosofeja ja taiteilijoita. Jumalan laatiman koetuksen merkitys on kuitenkin vaikea ymmärtää. Käsky oli ristiriidassa myöhemmin Raamatussa annetun ihmisuhrit kieltävän käskyn kanssa (3. Moos. 18:21), ja se vaikutti järjettömältä, koska Jumala oli antanut Abrahamille lisäksi kautta jatkuvan ikuisen liiton lupauksen (1. Moos. 15:5).

Miksi Jumala koetteli Abrahamia näin voimakkaalla tavalla?

Sana "koetella" (hepr. *nāssāh*) pitää sisällään kaksi vastakaista ajatusta. Se viittaa ajatukseen tuomiosta, eli sen arvioimisesta, mitä koetellun sydäimestä löytyy (5. Moos. 8:2; vrt. 1. Moos. 22:12). Samalla sanaan sisältyy myös vakuutus Jumalan armosta koeteltua kohtaan (2. Moos. 20:18-20).

Abrahamin usko Jumalaan tuo hänet siihen pisteeseen, että hän on vaarassa menettää "tulevaisuutensa" (menestyksensä). Koska hän luottaa Jumalaan, hän kuitenkin tekee, mitä Jumala pyytää, olipa sen ymmärtäminen kuinka vaikeaa tahansa. Mitä usko on, ellei juuri sitä, että luotamme siihen, mitä emme näe tai täysin ymmärrä?

Uskossa ei ole kysymys meidän kyvystämme antaa tai uhrata Jumalalle jotakin - vaikka sellaisellakin on oma paikkansa (Room. 12:1) - vaan kyvystämme luottaa Jumalaan ja vastaanottaa hänen armonsä ymmärtäen samalla, kuinka ansiottomia itse olemme.

Tämä totuus sai vahvistuksen siinä, mitä seuraavaksi tapahtui. Mitkään Abrahamin teot eivät voineet pelastaa häntä: eivät hänen monet innokkaat toimensa, tuskallinen matkansa poikansa kanssa, ei edes hänen valmiutensa totella ja uhrata Jumalalle elämänsä paras asia. Miksi? Koska Herra itse oli katsonut oinaan uhriksi, joka viittasi ainoaan pelastustoi-voon - Jeesukseen.

Abraham ymmärsi armon. Meitä eivät pelasta meidän tekomme Jumalalle, vaan Jumalan teot meidän hyväksemme (Ef. 3:8; vrt. Room. 11:33), vaikka meidät olisi Abrahamin tavoin kutsuttu työskentelemään Jumalalle. Tätä Abrahamin teotkin voimallisesti ilmentävät (Jaak. 2:2-23).

JUMALA KATSOO

Lue 1. Moos. 22:8, 14, 18. Miten Jumala täytti lupauksensa siitä, että katsoisi itselleen uhrin? Miten hän huolehti asian?

Kun lisäk kysyi uhrieläimestä, Abraham antoi mielenkiintoisen vastauksen: "Jumala katsoo kyllä itselleen karitsan polttouhriksi[.]" (1. Moos. 22:8.) Heprean kielen verbimuoto voidaan kuitenkin tulkita tarkoittamaan myös "Jumala katsoo/tarjoaa itsensä lampaaksi". Verbiä "katsoo" (jir'eh lö) käytetään tavalla, joka voi tarkoittaa "tarjoaa itsensä" (tai kirjaimellisesti "katsoo itsensä").

Meille näytetään tässä siis pelastussuunnitelman ydin: Herra itse kärsii ja maksaa itsellensä meidän syntiemme rangaistuksen!

Lue Joh. 1:1-3 ja Room. 5:6-8. Miten nämä jakeet auttavat meitä ymmärtämään, mitä ristillä tapahtui ja miten Morian vuoren uhri oli esikuva siitä?

Morian vuorella, kauan ennen ristiä, uhrioinas, joka "oli sarvistaan takertunut pensaikkoon" (1. Moos. 22:13), viittasi Jeesukseen. Jeesus on se, jota tässä "katsotaan", kuten Abraham myöhemmin selittää "vuorella, jossa Herra nähdään" (1. Moos. 22:14, kirjoittajan oma käänös.). Jeesus itse viittasi tähän Abrahamin profeetalliseen sanaan: "Teidän isänne Abraham iloitsi siitä, että saisi nähdä minun päiväni. Hän näki sen ja riemuitsi." (Joh. 8:56.)

"Jumala käski Aabrahamin surmata poikansa sekä selvittääkseen hänelle evankeliumin todellisuuden että koetellakseen hänen uskoaan. Ankaran koettelemuksensa tuskallisina päivinä hänen sallittiin kärsiä, jotta hän omasta kokemuksestaan voisi käsittää jotakin sen uhrin suuruudesta, jonka ääretön Jumala antoi lunastaakseen ihmisen." (IAO 137.)

Miten Morian vuoren tapahtumat auttavat meitä ymmärtämään paremmin, mitä ristillä tapahtui ja mitä Jumala on kärsinyt meidän puolestamme? Miten meidän tulisi vastata siihen, mitä meidän hyväksemme on tehty?

SAARAN KUOLEMA

1. Moos. 22:23 meille kerrotaan Rebekan syntymästä, mikä on johdattelua kertomukseen lisäksi ja Rebekan tulevasta avioliitosta (1. Moos. 24). Samalla tavoin kertomus Abrahamin vaimon, Saaran, kuolemasta ja hautaamisesta (1. Moos. 23) ennakoii Abrahamin tulevaa avioliittoa Keturan kanssa (1. Moos. 25:1-4).

Lue 1. Moos. 23. Mikä merkitys kertomuksella Saaran kuolemasta ja hautaamisesta on Jumalan Abrahamille antaman lupauksen täyttymyksessä?

Se, että Saaran kuolemasta kerrotaan lisäksi uhraamiskertomuksen jälkeen, voi viitata siihen, että tapaus saattoi vaikuttaa Saaraan voimakkaasti. Jollakin tapaa Saaraakin koeteltiin tässä asiassa yhdessä hänen miehensä kanssa, aivan kuten Abrahamin matkojen ja tämän satunnaisten uskosta hairah tumisten yhteydessä (1. Moos. 12:11-13).

Emme tiedä, kuinka tarkan selonteon Saara tapahtumasta sai. Hän ei ollut sen tyyppinen nainen, joka olisi ollut hiljaa tärkeistä, häntä vaivaavista asioista (vrt. 1. Moos. 16:3-5; 1. Moos. 18:15; 1. Moos. 21:9, 10). Hänen poissaolonsa, vai tiolonsa ja jopa hänen kuolemansa ajoitus tuon dramaattisen tapahtuman jälkeen kertovat enemmän hänen merkityksensä näissä tapahtumissa kuin hänen fyysinen läsnäolonsa. Saaran korkean iän mainitseminen (1. Moos. 23:1), samaan tapaan kuin Abrahaminkin korkean iän huomiointi (1. Moos. 24:1), osoittaa hänen tärkeän asemansa kertomuksessa.

Saara on itse asiassa Vanhan testamentin ainoa nainen, jonka elinvuosien määrä mainitaan, mikä saattaa viitata hänen osallisuuteensa tapahtumien myöhemmässä käsittelyssä. Se, että luvussa keskitytään Saaran hautapaikan ostamiseen (lähes koko luku käsittelee sitä) pikemminkin kuin hänen kuolemaansa, korostaa yhteyttä luvattuun maahan.

Jo sen erittelemisen, että Saara kuoli "Kanaaninmaassa" (1. Moos. 23:2), alleviivaa sitä, että hänen kuolemansa kytkeytyy Jumalan lupaukseen kyseisestä maasta. Saara on Abrahamin klaanin ensimmäinen jäsen, joka kuoli luvatussa maassa ja haudattiin sinne. Abrahamin huoli itsestään muukalaisena ja vieraana heitteläisten parissa (1. Moos. 23:4) kertoo siitä, että hän ei ole kiinnostunut vain hautapaikan ostamisesta, vaan ensisijaisesti maahan asettumisesta pysyvästi.

VAIMO IISAKILLE

1. Moos. 24 kertoo, miten lisak saa vaimon Saaran kuoleman jälkeen. Nuo kaksi kertomusta liittyvät toisiinsa.

Lue 1. Moos 24. Miksi Abraham on huolissaan siitä, ettei hänen poikansa vain avioituisi kenenkään kanaanilaisnaisen kanssa?

Abraham halusi ostaa maan haudatakseen vaimonsa sinne, koska Jumala oli antanut hänen jälkeläisilleen lupauksen, että he saisivat maan. Samasta syystä Abraham nyt vaati, ettei lisak saa asettua luvatus maan ulkopuolelle (1. Moos. 24:6-8). Maininnat siitä, että lisak vei morsiamensa Saaran telttaan ja että hän sai Rebekasta ”lohdun äitinsä kuoleman tuottamaan suruun” (1. Moos. 24:67), viittaavat Saaran kuolemaan ja kertovat lisakin tuskasta hänen menetettyään äitinsä.

Kertomus on täynnä rukouksia, rukousvastauksia ja runsaita opetuksia Jumalan huolenpidosta ja ihmisen vapaudesta. Kertomus alkaa Abrahamin sanoilla. Hän pyytää palvelijaansa vannomaan ”Herran, taivaan ja maan Jumalan kautta” (1. Moos. 24:3). Näillä sanoilla Abraham tunnustaa Jumalan Luojaksi (1. Moos. 1:1; 1. Moos. 14:19), jolla on suora vaikutus Abrahamin jälkeläisten syntymään – jälkeläisten, joihin itse Messiaskin kuuluu.

Maininnat Herrasta, taivaan Jumalasta, ja enkelistä, joka kulkee palvelijan edellä, viittaavat Herran enkeliin, joka tuli taivaasta pelastamaan lisakin teurastukselta (1. Moos. 22:11). Jumala, joka hallitsee maailmankaikkeutta, ja Herran enkeli, joka tuli väliin pelastamaan lisakin, johtavat tässä avioliittoasiassa.

Abraham jättää kuitenkin avoimeksi mahdollisuuden, ettei valittu nainen vastaa myöntävästi Jumalan kutsuun. Niin voimallinen kuin Jumala onkin, hän ei pakota ketään tottelemaan itseään. Vaikka Jumalan suunnitelma Rebekkaa varten on, että tämä seuraa Elieseriä, Rebekalla on edelleen vapaus valita. Hän saattoi kieltäytyä, eikä häntä pakotettaisi matkaan.

Tässä on jälleen esimerkki siitä, miten Jumala on antanut meille vapaan tahdon ja vapauden valita, eikä hän aio tuota vapautta meiltä riistää. Ja kuitenkin siitä huolimatta, että ihmiset vapaata tahtoaan käyttäen tekevät monia kauheita valintoja, voimme luottaa siihen, että lopussa Jumalan rakkaus ja hyvyys tulevat voittamaan.

VAIMO ABRAHA- MILLE

Lue 1. Moos. 24:67-25:8. Mikä merkitys Abrahamin elämän viimeisillä vaiheilla on?

Saaran kuoltua Abraham meni uudelleen naimisiin. Lisäkin tavoin hän sai lohdun Saaran kuoleman jälkeen (1. Moos. 24:67).

Abrahamin uuden vaimon henkilöllisyys on epäselvä. Kirjoittaja yhdistää Keturan pojat Hagarin poikiin ilman, että mainitsee Keturan nimeä, mikä viittaa siihen, että Ketura saattaa olla Hagar (kuten jotkut esittävät). Emme tiedä. Abraham toimii Keturan poikien suhteen kuten Hagarin pojan kanssa: lähettää heidät pois tehdäkseen selvän eron Saaran pojan ja muiden poikiensa välillä.

Hän myös "antoi koko omaisuutensa lisakille" (1. Moos. 25:5), mutta "[s]ivuvaimojensa pojille hän antoi lahjoja" (1. Moos. 25:6). Maininta sivuvaimoista voi tarkoittaa sitä, että Ketura oli Hagarin tavoin sivuvaimon asemassa. Keturan mahdollinen tunnistaminen Hagariksi selittäisi sen hienovaraisten vihjauksen Saaran muistoon, joka annettiin ennen Abrahamin avioliittoa Ketura-Hagarin kanssa.

Samassa kertomuksessa annetaan luettelo Abrahamin lapsista Keturan kanssa ja luettelo Ismaelin lapsista (1. Moos. 25:1-4, 12-18). Kenties sukuluettelo on laitettu tuohon kohtaan siksi, että se tarjoaisi välittömän todistuksen Jumalan lupauksen toteutumisesta sen suhteen, että Abrahamista tulisi monen kansan kantaisä.

Toinen sukuluettelo koski Ismaelin jälkeläisiä, joista kasvoi 12 heimoa (1. Moos. 17:20), kuten Jaakobin jälkeläisistäkin (1. Moos. 35:22-26). Jumalan liitto oli kuitenkin varattu lisäkin jälkeläisille (1. Moos. 17:21), ei Ismaelin. Raamattu on asiassa selvä.

Ilmoitus Abrahamin kuolemasta sukuluetteloiden välissä (1. Moos. 25:7-11) on myös todistus Jumalan siunauksista. Se paljastaa Jumalan aiemmin Abrahamille antaman lupauksen täyttymisen koskien sitä, että tämä pääsisi haudattuaan korkeassa iässä hyvän vanhuuden jälkeen (1. Moos. 15:15; vrt. Saarn. 6:3, VKR).

Herra piti uskollisesti lupauksensa Abrahamille, jonka uskoa kuvataan Vanhan testamentin kenties parhaana esimerkkinä uskon kautta pelastumisesta (Room. 4:1-12).

KERTAUS

Lisäaineistoa: Koska Abraham oli erityinen profeetta, jonka kanssa Jumala jakoi suunnitelmansa (1. Moos. 18:17), Jumala astui Abrahamin inhimilliselle alueelle ja teki tälle jollakin tasolla tietäväksi pelastussuunnitelmansa, joka toteutuisi Jumalan Pojan uhraamisen kautta.

”Iisak oli vertauskuva Jumalan Pojasta, joka uhrattiin maailman syntien edestä. Jumala tahtoi saada Aabrahamin ymmärtämään pelastuksen evankeliumin. Voidakseen tehdä sen ja saada tämän totuuden hänelle todellisuudeksi sekä koetellakseen hänen uskoaan, Hän pyysi Aabrahamia surmaamaan rakkaan poikansa. Kaiken surun ja tuskan tarkoituksena, minkä Abraham sai kärsiä synkinä ja pelottavina koetuksen hetkinä, oli langenneen ihmisen hyväksi laaditun pelastussuunnitelman istuttaminen syvällisemmin hänen mieleensä ja ymmärrykseensä. Hänet saatettiin käsittämään oman kokemuksensa perusteella, miten kuvaamaton oli katoamattoman Jumalan itsensäkieltäminen Hänen antaessaan oman Poikansa kuolemaan pelastaakseen ihmissuvun täydelliseltä tuholta. Mikään henkinen piina ei olisi Aabrahamista ollut niin tuskallista kuin se, minkä hän kärsi alistuessaan taivaan määräykseen uhrata poikansa.” (1Ta 334.)

”Aabraham oli tullut vanhaksi ja odotti pian kuolevansa. Kuitenkin hänen oli vielä tehtävä jotakin varmistaakseen jälkeläisilleen annetun lupauksen täyttymyksen. Jumala oli määrännyt lisäkin lakinsa säilyttäjäksi hänen jälkeensä ja valitun kansan isäksi, mutta Iisak oli vielä naimaton. Kanaanin asukkaat olivat ryhtyneet palvelemaan epäjumalia, ja Jumala oli kieltänyt kansaansa menemästä naimisiin heidän kansaan tietäen, että sellaiset avioliitot johtaisivat luopumukseen. Patriarkka pelkäsi ympäristön vaikuttavan turmelevas-ti poikaansa. – – Aabrahamin mielestä vaimon valinta hänen pojalleen oli tavattoman tärkeä asia. Hän halusi lisäkin menevän naimisiin sellaisen kanssa, joka ei vieroittaisi häntä Jumalasta. – –

Iisak luotti isänsä viisauteen ja rakkauteen ja jätti asian mielellään hänen hoitoonsa uskoen myös, että Jumala itse johdatuksellaan auttaisi tekemään oikean ratkaisun.” (1A0 154.)

Keskustelunaihe:

Keskustelkaa Abrahamin alttiudesta uhrata Iisak. Mikä kertomuksessa on niin hämmästyttävää ja samaan aikaan häiritsevää?